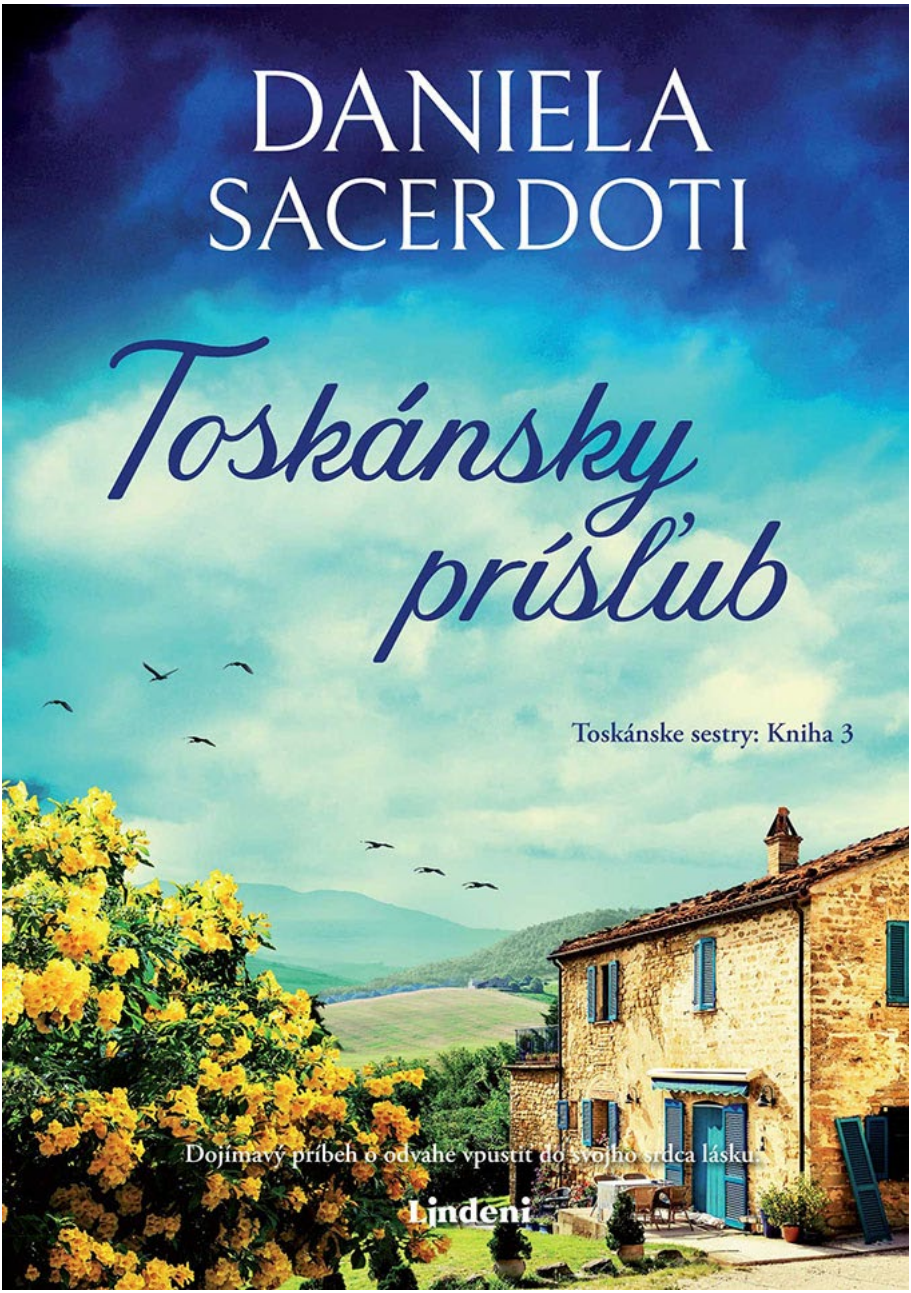

DANIELA
SACERDOTI
Toskánsky
prísľub
Toskánske sestry: Kniha 3
Dojímavý príbeh o odvahe vpustiť do svojho srdca lásku
Lindeni

Toskánsky prísľub

Vyšlo aj v tlačovej podobe

Objednať môžete na
www.lindeni.sk
www.albatrosmedia.sk

Lindeni

Daniela Sacerdoti
Toskánsky prísľub – e-kniha
Copyright © Albatros Media a. s., 2026

Všetky práva vyhradené.
Žiadna časť tejto publikácie nesmie byť rozširovaná
bez písomného súhlasu majiteľov práv.

ALBATROS MEDIA

DANIELA
SACERDOTI

Toskánsky prísľub

Preložila Diana Ghaniová

Lindeni

Daniela Sacerdoti: The Tuscan Sister´s Promise
Copyright © Daniela Sacerdoti, 2026
Slovak edition © Albatros Media Slovakia, s. r. o., 2026
Translation © Diana Ghaniová, 2026
E-book konverzia © Grafické a DTP studio Albatros Media

Všetky práva sú vyhradené. Žiadna časť tejto publikácie
sa nesmie kopírovať a rozmnožovať s cieľom rozširovania
v akejkoľvek forme alebo akýmkoľvek spôsobom
bez písomného súhlasu vydavateľa. Vyťažovanie textu a dát
z tejto publikácie v zmysle čl. 4 smernice 2019/790 EÚ je zakázané.

ISBN v tlačenej verzii 978-80-566-5543-6
ISBN e-knihy 978-80-566-5544-3 (ePDF)
ISBN e-knihy 978-80-566-5545-0 (epub)
ISBN e-knihy 978-80-566-5546-7 (mobi)

Sasha,
vďaka Ti za tie dni.

PROLÓG

Mala som dvadsaťjeden, keď som s tebou ležala v tráve, láska moja. Kúpali sme sa v slnečných lúčoch a v žilách nám koloval med. Možno som bola nadšená z lásky, mladosti a čistej, nefalšovanej radosti zo života, ale sľub, ktorý som ti v ten deň dala, bol úprimný a pevný.

Nezáležalo na ničom inom okrem nás dvoch na teplej zemi, obklopených vôňou hrozna a vavrínových listov.

Zahaľovala nás láska, túžba a úžas, akoby ani jeden z nás nemohol uveriť, že cesty dvoch ľudí žijúcich tak ďaleko od seba sa na tomto šírom svete skrížia. Možno to bola náhoda, možno osud, ale odvtedy už nič nebolo ako predtým.

Už vtedy som vedela, že ten okamih sa mi navždy vryje do pamäti: cez vrchy a údolia života sa v mysli vždy vrátim sem a spomeniem si na tento jarný deň, keď som ležala v tráve vedľa teba a vdychovala lásku.

Sľubujem, sľubujem, sľubujem.

PRVÁ KAPITOLA

LONDÝN, 1986

MIA

Prvýkrát som odišla z domu a od všetkého, čo som dovtedy poznala.

Prvýkrát som letela lietadlom a takmer som nemohla uveriť, že sa pod mnou rozprestiera Londýn: nespočetné strechy, ulice pripomínajúce hady pod slnečnými skalami a Temža, ktorá sa vinula mestom ako strieborná stuha. Okienko lietadla rámovalo ten výjav ako živý obraz, keď sme vlietali do nadýchaných oblakov a vylietali z nich.

Zhora vyzeralo mesto také malé, že by som ho mohla objať, a ja som ho chcela – plná očakávania – vziať do dlaní ako vtáčie hniezdo.

Londýn však nebol malý, práve naopak: bol obrovský a plný života. Bolo to miesto, kde sa každý deň začínali a končili milióny príbehov.

A teraz sa mal začať aj *môj* londýnsky príbeh.

„Nemôžem uveriť, že sme Biancu nechali doma. Bola to *dráma*!" vyhlásila mama. Sedela vedľa mňa s pestrofarebným vlneným šálom na pleciach, na ktorý jej padali ohnivočervené vlasy pretkané šedinami. Na rukách ešte mala modré fľaky po poslednom maľovaní pred naším odchodom.

Moja vlastná matka, a predsa takmer cudzia. Bola od nás odlúčená takmer celé moje detstvo. Roky sme verili, že je mŕtva. Práve moja

sestra Bianca sa o mňa starala a vychovala ma – rovnako ako našu prostrednú sestru Noru.

„Vedela si, že s nami nepôjde, však?“ prehodila mama.

„Áno, mala som taký pocit,“ pripustila som.

Bianca sa chystala nastúpiť do lietadla s nami, ale jej priateľ Lorenzo Orafi jej v poslednej chvíli zabránil odísť. Bolo to také romantické... Niežeby som mala nejaké osobné skúsenosti s romantickými vzťahmi alebo nebodaj nejaký štandard, podľa ktorého by som mohla posúdiť ich príbeh.

Nie, s láskou som ešte nemala skúsenosti, zatiaľ nie. Okrem rodinnej lásky, pravdaže. Posledný rok som sledovala, ako sa moje milované staršie sestry, dvojčatá Lucrezia a Bianca, vydávajú do krajiny, ktorá bola pre mňa stále tajomná a nepoznaná. Ešte nikdy som nebola do nikoho zaľúbená. Nemala som ani potuchy, aké to je a ako je možné, že moje sestry dokážu milovať niekoho viac než členky svojej rodiny a svoj milovaný domov.

Moju, našu Casaltu.

Moje sestry a Casalta boli všetkým, čo som kedy chcela, okrem mojej tvorby. Za posledný rok sa však udialo veľa. Lucrezia sa vydala za Vanniho Orafiho, svoju lásku z detstva. Bianca bola vždy zaľúbená do Vanniho staršieho brata Lorenza. Dlho bola presvedčená, že o tom ani jedna z nás nevie, že sme si nič nevšimli – a konečne, konečne po toľkých rokoch túžby si k sebe našli cestu.

Nedokázala som pochopiť, čo sa im preháňalo v srdciach a mysliach. A táto životná skúsenosť mi nikdy nechýbala. Myslela som si, že sa bez nej dokážem zaobísť. Prečo si ešte viac komplikovať život, keď je už beztak dosť komplikovaný?

Nedávno sa však niečo vo mne zmenilo. Môj malý svet mi začal pripadať... no, malý, trocha *primalý* – a začal ma lákať väčší svet, šíry svet za prahom nášho domova.

Niekoľko mesiacov pred odchodom z domu som nadobudla pocit, že mi možno niečo chýba, že mi možno od narodenia chýba nejaká pod-

statná časť. Celý život som strávila v Casalte. Po krátkej a nešťastnej skúsenosti v škole som sa vzdelávala doma. Okrem sestier som nikdy nemala žiadnych priateľov. Vonkajší svet bol pre nás ťaživým, takmer cudzím miestom, a to z viacerých dôvodov. Najväžnejším bolo, že každá z nás mala zvláštny dar: dar, o ktorom sme nikdy nesmeli rozprávať, ktorý sme museli skrývať, aby sme sa nedostali do kaše.

A tak sme sa skrývali, rovnako ako čarodejnice počas súdnych procesov.

Naše dary sme zdedili po našej škótskej matke a pochádzali z rodiny McCrimmonovcov.

Moja sestra Lucrezia videla aury, farebné glorioly, ktoré odkrývali pocity a tajomstvá všetkých ľudí. Skutočnosť vnímala ako paletu farieb, akoby sa vo vzduchu vznášali nálady, myšlienky a pocity.

Bianca videla scény z minulosti tak živo, akoby dávno mŕtvi ľudia stáli pri nej. Nazdávala som sa, že jej dar je najväčšia zábava. Odmalička nám rozprávala o žene, ktorá sedávala na jej parapete a spievala, o vojakoch pri ohnisku v záhrade, o dievčati, ktorého rodina vlastnila náš dom, skôr ako ho kúpil náš starý otec, vyrastalo spolu s Biancou a bolo jej prízračnou najlepšou priateľkou počas celého nášho detstva.

Nora však bola záhadou. Zo štyroch sestier mala najbližšie k nášmu otcovi, snažila sa zabudnúť, že patrí do matkinej rodiny, a nikdy nám neprezradila, aký má dar.

A ten môj – *môj* dar nebol nikdy jasný, nebol jasne definovaný, nebolo to niečo, čo by sa dalo nejako pomenovať. Prichádzal a odchádzal ako hmla na kopcoch a neustále sa premieňal, takže som ho cítila, ale nikdy som ho nedokázala uchopiť. Občas som mala predtuchy, sny, ktoré mi naznačovali budúcnosť alebo niečo, čo sa stalo v minulosti, alebo som vo svojej mysli počula niečie myšlienky, čo mi spôsobilo veľa problémov, keď som bola ešte primalá na to, aby som to pochopila, a musela som držať jazyk za zubami. Často som maľovala roztrhané vlákna poznania, ktoré prichádzali z neznámeho miesta: bolo to bezpečnejšie ako niečo vytárať.

Pre mňa to bolo normálne. V detstve mi trvalo dlho, kým som pochopila, čo je normálne a čo nie. Myslela som si, že všetci sú ako ja, ako my štyri sestry. Teraz sa občas rozhliadnem okolo seba a uvažujem, kto ešte má podobný dar a nehovorí o ňom, presne ako my.

Moje sestry si šikovnejšie ako ja našli svoje miesto vo svete mimo Casalty. Ja som zostala v bezpečí, vo svojom známom slnečnom kamennom hniezde, navždy chránená staršími sestrami – najmä Biancou.

Teraz som však bola tu a mierila som na miesto, ktoré mi pripadalo ako iná planéta. Po mesiacoch váhania som konečne prijala možnosť odísť z toskánskeho domova a stráviť nejaký čas s matkou v Londýne. Bránila som sa zo všetkých síl, ale nakoniec som musela priznať, že potrebujem vyletieť z hniezda a čeliť výzve, ktorou bol pre mňa šíry svet.

Môj strach sa miešal s nadšením, ale aj s pochybnosťami o sebe samej a s odhodlaním, a z toho všetkého sa mi krútila hlava.

Pritisla som čelo na sklo a zahmlila ho dychom. Svetlá dolu blikali pod sivastým závojom a ja som myslela na domov, na Casaltu so zlatistými kopcami a vinicami, ktoré sa donekonečna ťahali pod nebom takým modrým, až to bolelo, keď som naň hľadela pridlho. Staré kamene žiarili farbou teplého medu a brečtan sa šplhal po múroch, akoby sa načahoval po príbehoch, ktoré sa tam šepkali celé veky.

Spomenula som si, ako jemne šumela fontána na nádvorí. Ten zvuk nás sprevádzal po celé detstvo, keď sme bosé behali po dlažbových kameňoch a náš smiech sa rozliehal miestnosťami s vysokými stropmi. Mali sme malý rituál: vždy keď sme prišli domov, namočili sme si prsty do fontány.

A môj ateliér! Ukrytý vo vežičke ako čarodejnícke laboratórium, ako raz zažartovala Nora. Priestor slabo páchol ľanovým olejom a terpentínom a ja som tam maľovala s otvorenými oknami s výhľadom na zvlnené kopce. Na stenách bola freska, ktorú som rok čo rok dopĺňala. Zhora som videla cyprusy na kopcoch a vinice pod nimi.

Každé ráno sme so sestrami raňajkovali vonku na terase pod pergolou obrastenou viničom, kde slnko presvitalo cez listy. Niekto nakrájal broskyne, niekto iný nalial kávu a poukladal na podnos čerstvé pečivo

z pekárne v dedine. A potom sa začal deň v jemnom známom rytme spolupatričnosti.

Casalta uchovávala naše spomienky, náš smiech, naše ticho. A niekedy v pokojné popoludnie, keď sa vzduch chvel od tepla a cikády spievali, som mala pocit, akoby aj samotný dom dýchal – pomaly a rovnomerne ako ďalšia sestra.

Tam, doma, bolo všetko známe.

No tu a teraz bola moja cesta neznáma.

A možno práve preto som sem prišla po týždňoch a mesiacoch zbierania odvahy: aby som preskúmala nielen toto neznáme miesto, ale aj svoje *ja*, ktoré som ešte nepoznala. Už som nebola Mia, najmladšia z rodiny, chránená pred svetom, ale Mia *vo svete*. Kým sa stanem?

Čo budeš robiť tak ďaleko od domova? ozval sa vo mne hlas.

Je čas lietať, odpovedal šepot.

Mama sedela pri mne a ponad moje plece hľadela nadol. Dotkla sa mi nohy a oči jej žiarili. „Mia, *tesoro*, už sme skoro tam! Neviem sa dočkať, kedy ti všetko ukážem."

Mama ma volala *tesoro*, čo v taliančine znamená *poklad*. Hoci bola Škótka, všetky nás porodila v Taliansku a práve tam sa naučila tie láskyplné oslovenia.

Jej nadšenie z toho, že mi ukáže Londýn, bolo nákazlivé, a ja som ho chcela zachytiť, udržať a uveriť mu. Prikývla som, hoci sa mi chvel žalúdok.

„Tam dolu sú milióny ľudí," povedala som ticho. Hlas sa mi trocha triasol.

Mama sa usmiala. „To je pravda! Nemusíš však dobyť celé mesto naraz. *Viem*, že sa ti bude páčiť."

A potom pilot prehodil pár slov, krajina akoby padala nahor, lietadlo s myknutím pristálo a ja som zadržala dych. Kolesá sa rútili po dráhe, spomaľovali, kĺzali sa.

Vydýchla som.

Sme tu.

DRUHÁ KAPITOLA

LONDÝN, 1986

MIA

V mysli sa mi zrazu vynoril citát z básne, ktorá patrila k Bianciným obľúbeným a často ju spomínala, keď som ešte študovala doma: *Qui si parrà la tua nobilitate*. „Tu sa ukáže tvoja hodnota!"

Keď som schádzala po schodíkoch z lietadla, dusný recyklovaný vzduch vystriedal vlhký vietor, studenší, ako som čakala, presýtený vôňou chodníkov mokrých od dažďa. Zdvihla som zrak a pozrela na sivé zamračené nebo. Pripadalo mi také romantické ako krajina z *Búrlivých výšin*.

Letisko bzučalo životom, hlasy v stovkách rôznych jazykov sa prelínali. Na okamih som bola taká dezorientovaná, že som nevedela, kam sa obrátiť – za dvadsaťjeden rokov života som ešte nikdy nevidela toľko ľudí pohromade.

Mama vycítila môj zmätok, chytila ma za ruku a spolu sme sa prepletali davom.

Vonku ma naplno zasiahla zima a vlhkosť a roztriasla som sa. Obloha akoby horela, oranžové a ružové slnečné lúče prenikali davom, a keď sme sa napokon uchýlili do taxíka, slnko už zapadlo.

A tak som Londýn prvýkrát uvidela potme a oproti tichej noci a hviezdnej oblohe na vidieku to bol obrovský rozdiel. Doma v Casalte bola tma takmer nepreniknuteľná a jediné zvuky pochádzali z prírody.

Aj počas dlhých letných nocí prichádzali hlasy a svetlá výlučne z námestia, kde sa ľudia zhromažďovali pri krčme otvorenej do neskorých nočných hodín, deti sa hrali a starší ľudia sa rozprávali vo vánku.

Tu bolo všetko jasné a šumelo to aktivitou.

Keď sme vchádzali do mesta, oprela som sa o okno a sledovala, ako sa mi pred očami odkrýva toto miesto – staré budovy, moderné sklené veže, pouličné lampy vrhajúce zlatisté kužele svetla. Ľudia sa pohybovali rýchlo.

Toľko ľudí.

„Temža," povedala s nadšením mama a ja som sa obrátila práve včas, aby som uvidela ten široký tmavý pás s jagavými odrazmi svetiel na hladine. Pôsobila ako srdce mesta, pulzujúce históriou a príbehmi, rovnako ako rieka Arno vo Florencii.

Ktovie, čo by si o tom všetkom pomysleli moje sestry. Vedela som, že Lucrezia by sa do tohto mesta hneď zamilovala. Nakláňala by sa cezo mňa, pritískala by si tvár na sklo, ukazovala na všetky pamiatky a už by plánovala, ktoré múzeum navštívime ako prvé. Nora, ktorá neznášala byť niekde zatvorená a žila pre svoje kone, by bola skeptickejšia. Pokrčila by nosom nad dopravou a sťažovala by sa, že mesto je *preplnené*. Nie, toto by nebolo miesto pre ňu. Bianca by hľadala krásu. Urobila by stovky fotiek a našla by tie najkrajšie zákutia.

Ja som si pripadala ako vo sne. Nič mi nepripadalo skutočné, ani panoráma mesta za oknami taxíka, ani dážď bubnujúci na strechu, ani taška, ktorú som stískala v studených rukách.

Zakrátko sa zobudím a bude ma čakať večerná prechádzka po pozemkoch Casalty, cez polia a kopce môjho domova. Budem sa vpíjať do západu slnka, súmraku a noci, vdýchnem vôňu kopcov a polí, ponaháňam motýle, zdvihnem zrak a pomenujem hviezdy, a potom sa vrátim domov s trávou vo vlasoch a s čistou hlavou, pokojná a plná krásy...

„Sme tu," oznámila zrazu mama.

Auto odbočilo do tichšej ulice. Budovy boli elegantné a vysoké, okná žiarili. Zastali sme pred bielou tehlovou budovou s modrými dvera-

mi a vysokými oknami. Mama zaplatila vodičovi a ja som stála a hľadela nahor s vlasmi vlhkými od dažďa.

Mama odomkla a aj s kuframi sme vošli dovnútra. Najprv ma zasiahla vôňa farby a terpentínu, ktorú som dobre poznala, lebo ma sprevádzala, kamkoľvek som šla. Bola pre mňa takmer ako kyslík.

Keď sa rozsvietilo svetlo, videla som, že všetko je bezchybné a biele: ako čisté plátno pre farebné obrazy, ktoré viseli na stenách a opierali sa o nábytok. Boli to diela mojej mamy, výbuchy farieb a pohybu, príbehy, ktoré vyrozprávali vírivé ťahy štetca. Jej štýl bol opakom nenápadného: maľovala dúhy a kvety vo všetkých farbách.

Také krásne, také typické pre ňu.

Také... žiarivé.

Zhlboka som sa nadýchla.

„Čo ty na to?" spýtala sa mama a s úsmevom sa ku mne obrátila. V jej hlase som zachytila náznak očakávania a ja som ho nesklamala.

„*Bellissimo*," odvetila som v rodnej taliančine.

Áno, bol to naozaj krásny mestský dom a všetky farby kontrastujúce s bielymi stenami boli pastvou pre oči. Moja myseľ to ocenila, ale srdce som mala príliš plné na to, aby poskočilo.

Naopak, práve v tej chvíli ma zaplavila taká silná vlna túžby po domove, že mi takmer vhŕkli slzy do očí a mala som čo robiť, aby si to mama nevšimla.

Myslela som na Casaltu a jej starobylé kamene vyhriate slnkom, ružovú záhradu, vinice a olivové háje, ktoré ju obklopovali ako voňavý veniec. Na vežu, kde som maľovala, točité schody zdobené modrými motýľmi, štvorcové nádvorie s fontánou uprostred. Na kuchyňu, kráľovstvo našej gazdinej a bývalej pestúnky Matilde. Na sporáku vždy niečo bublalo, v rúre sa piekol chlieb a zo stropu viseli zväzky byliniek.

Myslela som aj na svoju izbu so stenami zdobenými svetloružovými ružami, ktoré namaľovala mama ešte pred mojím narodením. Často som strávila noc v ateliéri, keď som náhodou zaspala pri maľovaní, ale

keď som sa dostala do svojej postele s prikrývkou, čo som mala odmalička, pripadala mi ako mäkké bezpečné hniezdo.

Casalta bola v každom ohľade domovom – domovom môjho srdca.

Celé roky bola rukojemníčkou môjho otca, ktorý sa zbavil našej matky aj Lucrezie a rozbil celú našu rodinu. Tak dlho sme žili pod jeho tyranskou nadvládou, pričom Bianca chránila nás, mladšie sestry, pred jeho násilím. No keď zomrel, náš domov mohol opäť dýchať, vstal z popola minulosti a stal sa miestom plným svetla.

Tak dlho v ňom vládlo ticho, akoby všetko zamrzlo v čase straty, no teraz za jeho múrmi znova plynul čas. Lulu – Lucrezia –, naša krásna a výbušná sestra, sa vrátila, a potom sa zjavila aj naša matka, o ktorej sme počas celého detstva verili, že je mŕtva. Lulu prevzala skrachovaný rodinný podnik a na našej pôde opäť tiekli víno aj olej. A Bianca roztiahla krídla a začala pracovať v slávnej galérii Uffizi vo Florencii, zatiaľ čo Nora spravovala stajne a viedla jazdeckú školu.

Bianca a Lucrezia nadviazali vzťahy s bratmi Orafiovcami, Lorenzom a Vannim, čím po rokoch súťaživosti zjednotili obe rodiny.

A keď sa zdalo, že všetko je, ako má byť, keď som mala pocit, že by som tam mohla zostať navždy... zbalila som si kufre a odišla.

Teraz neplač, Mia!

„Mia?“

Mama na mňa s obavami hľadela a ja som si uvedomila, že namiesto toho, aby som jej pochválila dom a poďakovala za možnosť bývať v ňom, stála som tam a smútila za domovom.

„Vieš...“

Hľadala som niečo pozitívne, čo by som mohla povedať. V tej chvíli však zazvonil zvonček na dverách a prišiel mi na pomoc.

TRETIA KAPITOLA

LONDÝN, 1986

MIA

Mama utekala do haly otvoriť dvere a dovnútra vošla dievčina zhruba v mojom veku, ktorá sa usmievala, akoby ma už poznala.

„Tak *ty* si nová obyvateľka umeleckej nory," povedala a podala mi ruku. V očiach sa jej zračila zvedavosť a ja som sa trocha stiahla, ale sama som bola príliš zvedavá na to, aby som nič nepovedala. Chcela som sa s ňou zoznámiť.

Stisla som jej ruku a ona mi ňou energicky potriasla.

„Musela som ťa prísť pozdraviť, skôr ako ťa pohltia výpary z farieb a umelecké muky. Som Georgia," predstavila sa.

Mama sa zasmiala.

„Ahoj," povedala som ticho.

Rozhodne by som mala oprášiť svoje spoločenské zručnosti.

Georgia bola drobná a okrúhla, s ružovými lícami, obrovskými modrými očami a so svetlými kučerami zviazanými čiernou čipkovou stuhou. Mala som pocit, že s tou svojou porcelánovou pleťou a drobnými rúčkami a nôžkami by sa hodila do obchodu s bábikami. Vyzerala ako ten typ, ktorý do miestnosti len tak nevojde, ale *vkročí* dovnútra a zaplní celý priestor ako drobná šibalská víla.

„Tvoje oči," zažmurkala na mňa. „Ako mačacie."

Na také poznámky som bola zvyknutá, keďže som sa narodila s očami rôznych farieb – jedno bolo modré, druhé hnedé –, ale opäť mi chýbali slová, ktorými by som mohla odpovedať.

„Áno," prisvedčila som trocha rozpačito a líca mi horeli.

„Georgia pracuje v cukrárni a je zodpovedná za najlepší piškótový koláč s džemom a so šľahačkou, aký som kedy jedla," zasiahla mama a pozrela medzi nás. Pri pohľade na ňu som zauvažovala, či toto dievča nepožiadala, aby sa so mnou skamarátilo.

„Vyzeráš smutne. Nebuď smutná," povedala Georgia. Ledva som otvorila ústa, už mávla rukou, akoby chcela zmietnuť zo stola vlastné slová. „To nič, k tomu sa dostaneme neskôr. Podstatná otázka znie: Už si jedla?"

Zaváhala som a to zrejme stačilo.

„Toto je núdzová situácia. Počkaj tu, a ty, Emmeline, poď so mnou," prikázala. Ohromene som sledovala, ako poslušne za ňou mama vyšla z dverí. Zostala som stáť v hale, v zime pri otvorených dverách, a hľadela som do tmy a dažďa.

O minútu sa vrátili, obe s plným podnosom.

„Anglická hostina. Ľudia, ktorí tvrdia, že Angličania nevedia variť, nás zjavne nepoznajú," prehodila Georgia a vošla naspäť do domu. Nasledovala som ich a spod utierok, ktoré zakrývali oba podnosy, sa šírila vôňa lahodných jedál.

Keď bolo všetko rozložené na stole, Georgia zdvihla utierky, akoby odhaľovala poklad. „Mäsový koláč so zemiakovou kašou," oznámila pyšne. „Je taká krémová a ľahká ako obláčik. Maslo, smotana, muškátový oriešok, samé dobroty. Samozrejme, s omáčkou a yorkshirským pudingom," dodala. „Je zlatistý, na okrajoch chrumkavý, uprostred mäkký. Dnes krásne narástol, čo beriem ako znamenie od univerza. Hrach s mätou, pečená mrkva s medom, oboje ešte teplé, lebo moje načasovanie je lepšie ako letový poriadok, a to sa nechcem chváliť. A ako dezert koláčik s lepkavým karamelom a teplý jablkový koláč so šľahačkou."

Civela som na jedlo. „Nemusela si vynakladať toľko námahy," dostala som zo seba.

„Ale musela," odvetila jednoducho a odniekiaľ vyčarovala hrnček. „Pre *teba*. Tvoj hrnček na čaj. Piješ čaj? Jasné, že hej."

Vzala som si ho. Bolo na ňom niečo napísané elegantnými zlatými písmenami. *Talbot's*, prečítala som.

Mama uvarila čaj a pri jedle sme sa rozprávali. Moja túžba po domove nezmizla, ale nakrátko som na ňu zabudla.

„Ani som netušila, aká som bola hladná," prehodila som nakoniec.

Georgia vstala, ponaťahovala sa a s jemným cinkotom pozbierala prázdne taniere. „No, jedlo vyrieši takmer všetko. Zlomené srdce, hormóny, sťahovanie... Ver mi, yorkshirský puding dokáže zázraky. A teraz je smutné dievča nakŕmené a svet vyzerá trocha lepšie. Moja úloha je splnená. Radšej pôjdem domov, budík zvoní o tretej. Ľudia sa hnevajú, ak nedostanú svoje pečivo načas!"

Pomohli sme jej pozbierať prázdne taniere na podnos a nasledovali sme ju k dverám. Ešte stále som bola trocha omráčená naším stretnutím, ale rozhodne spokojnejšia.

„Ďakujem, Georgia," povedala som a myslela som to úprimne.

Mávla rukou. „Kedykoľvek. Aby som nezabudla, kde začneme?"

Zažmurkala som. „Prosím?"

„Kde začneme spoznávať Londýn?" vysvetlila. „Mám veľa plánov a potrebujem vedieť, či budeš ochotne spolupracovať."

„To je *skvelý* nápad!" vyhŕkla mama, akoby organizovala stretnutie dvoch malých dievčat.

Pozrela som z jednej na druhú. Obe mali na tvári výraz plný očakávania. Pred odchodom som si naštudovala londýnske atrakcie v sprievodcovi od Biancy, ktorý som používala iba ja, takže som už mala predstavu o tom, čo chcem vidieť prvé.

„No..." začala som neisto. „Tate Gallery. Preraffaelisti. Vždy som chcela vidieť ich diela."

„Dobrá odpoveď. Zajtra po práci ťa prídem vyzdvihnúť. Dobrú noc, vy dve."

„Dobrú noc, Georgia!" veselo zavolala mama.

Kučeravé vlasy jej poskakovali, keď vyšla z maminho domu a vybehla po schodoch do svojho, rovno vedľa nášho.

Keď sa za ňou zatvorili dvere a vrátilo sa ticho, nebolo už také isté ako predtým. Teraz v ňom bolo niečo nové.

Závan tepla.

Začiatok.

„Nie je milá?" rozplývala sa mama.

Áno, pomyslela som si, *určite* požiadala Georgiu, aby sa so mnou skamarátila.

„Je," prisvedčila som úprimne. Ešte nikdy som nestretla nikoho podobného. Na druhej strane, nepoznala som veľa ľudí.

„No vidíš, už si si našla kamarátku!"

„Áno, mami," povedala som a zakryla nepatrný úsmev. Koniec koncov, mama bola od nás tak dlho preč, že sme pre ňu pravdepodobne ešte stále boli malé dievčatká.

„Poď sa pozrieť do ateliéru. Pripravila som pre teba veľa materiálov, ale ak budeš potrebovať niečo iné, môžeme zájsť do Cornelissenu. Je to môj obľúbený obchod s umeleckými potrebami v Londýne."

Prešli sme po chodbe a mama otvorila vysoké a široké dvere do miestnosti, ktorá voňala ako domov: farbami a terpentínom, mojimi najobľúbenejšími vôňami na svete. Mama zažala svetlo, a keď som uvidela, čo tam je, bola som rozpoltená.

Na jednej strane som bola nadšená pri pohľade na maliarsky stojan, škatule s farbami, palety, štetce v látkových vreckách, skicáre... všetko nové a pripravené pre mňa. Na druhej strane som musela civieť na množstvo obrazov, ktoré tam boli uložené a všetky patrili mojej mame.

Nebolo to zlé, to nie. Bola to skrátka... ona. Jej prítomnosť, jej svet, jej farby, ktoré zapĺňali každý centimeter. Bolo to prirodzené, keďže

to bol jej priestor, jej ateliér, a ja som bola vďačná, že som ho mohla používať.

„Je to len dočasné," povedala a pozorne ma sledovala. „Presunieme zopár vecí, aby si sa tu cítila ako doma."

Očervenela som a rýchlo prikývla. Prvá lekcia z mojej cesty ďaleko od domova: musím sa naučiť skrývať svoje pocity a nebyť taká priehľadná. Bianca vždy vravievala, že som úprimná, ale nenapadlo mi, že priamočiarosť si nevyžaduje ani jediné slovo.

„Ďakujem za všetko, je dokonalý," zamrmlala som.

„Rado sa stalo. Poď, ukážem ti tvoju izbu."

Nasledovala som mamu nahor po schodoch – dom bol väčší, ako sa zdalo – a zastali sme pred bielymi dverami na konci chodby. Mama ich otvorila a ukázala na posteľ z kovaného železa s bielou prikrývkou – po dlhom dni vyzerala nesmierne lákavo –, drevený stôl ukrytý v kúte a veľkú bielu skriňu.

„Je taká útulná. Ďakujem, mami," povedala som a pobozkala ju na líce. Pre tie zmiešané pocity z ateliéru som si pripadala ako tá najnevďačnejšia dcéra na svete.

„*Ja* ďakujem, že si tu, *tesoro*. Aha, a tamto je kúpeľňa..." Ukázala na dvere medzi skriňou a stolom. „Nechám ťa, aby si sa osviežila a zavolala domov, ak chceš." Ukázala na bordový telefón na nočnom stolíku.

„Ďakujem."

Pod sprchou som zo seba zmyla únavu z cesty. Prezliekla som sa do nočnej košele a zavolala do Casalty. Chcela som Biance porozprávať, aký zvláštny a obrovský je Londýn, o Georgii, o jedle aj o tomto dome... Vtom som sa zľakla. Keby som sa s ňou zhovárala, znova by ma mohla premôcť túžba po domove.

Položila som slúchadlo naspäť na podstavec a zhasla svetlo. Tma zahalila mamine obrazy – všetky okrem jedného, na ktorý dopadalo svetlo pouličnej lampy prenikajúce cez záves. Posteľ bola taká mäkká, ako vyzerala, a únava zakrátko zvíťazila nad vzrušením. Moje telo sa

ponorilo do tepla prikrývok a viečka som mala také ťažké, že som ich už nedokázala nadvihnúť.

Posledné, čo som videla, skôr ako ma premohol spánok, bol osvetlený obraz, búrlivý a nekonečný. Farby vírili ako príliv, ktorý ma sťahoval pod hladinu.

ŠTVRTÁ KAPITOLA

LONDÝN, 1986

MIA

Ešte som napoly spala, keď som na čele pocítila mamin bozk.

„Zlatko, musím niečo vybaviť v galérii. Nechám ťa, aby si sa vybalila. Čoskoro prídem," zašepkala.

Pomaly som sa prebudila a nenáhlivo som vstala z postele. Bez nej bol dom prázdny, ale nie v nepríjemnom zmysle. Všetko som videla jasne, mohla som trocha rozprestrieť svoje ja bez toho, aby jej silná osobnosť zaberala celý priestor.

Keď som odhrnula závesy, videla som, že je ďalší sivý a daždivý deň. Na okná dopadal dážď, ale bol prislabý na to, aby vydával zvuk.

Moje zvyčajné čierne šaty nahradil nový šatník s topmi, sukňami a čižmami. V týchto kúskoch som pôsobila menej zasnene a viac ako súčasť rýchlo sa meniaceho sveta. Zvyčajne som chodila v čiernom, lebo som si pripadala ako nepomaľované plátno, neutrálne a pokojné vo svete farieb, v ktorom som žila: umelkyňa v čiernom, dúhové výtvory. Do nového oblečenia určeného do Londýna sa však vkradli farby: krémové topy, kárované sukne, červený sveter, žltý pršiplášť.

Po dlhom zvažovaní som sa rozhodla pre krémový top, krátku žlto-zelenú károvanú sukňu a modré pančuchy. Páčilo sa mi to, aj keď som sa v zrkadle v starožitnej skrini takmer nespoznávala. Možno to nebolo

na škodu... možno sa zo mňa stala nová Mia. Dlhé čierne vlasy som si nechala rozpustené ako vždy, keď som nemaľovala, a uvažovala som, že moje oči, jedno gaštanové a druhé modré, mi vždy bránia zapadnúť, nech sa akokoľvek snažím.

Z okna v kuchyni som pozorovala nebo, popíjala čaj z nového hrnčeka a premýšľala, či so mnou Georgia naozaj pôjde do Tate, ako sľúbila. Hrnček bol už takmer prázdny, keď zazvonil zvonček.

„Poď! Čaká nás dobrodružstvo." Georgia ma chytila za ruku a potiahla s búrlivou energiou, ktorá akoby ju vždy sprevádzala.

„Počkaj, Georgia!"

Zastala a spýtavo na mňa pozrela. Zotrela som jej z tváre trocha múky. „*Tak*."

„Ďakujem! Už som bola v práci a prezliekala som sa narýchlo," vysvetlila, uhladila si volánovú sukňu a napravila legíny. Vlasy mala našuchorené ako svetlý oblak. Vyzerala, akoby práve vykročila z časopisu, trocha ako moja sestra Lucrezia, ale skôr v štýle „hudobnej hviezdy", zatiaľ čo Lulu bola skôr „štýlová podnikateľka".

Londýnske metro bolo klaustrofobické a fascinujúce zároveň: bolo preplnené a ja som nebola zvyknutá byť uzavretá v malom priestore s toľkými ľuďmi. Nadchýnalo ma však, ako odlišne vyzerali cestujúci v porovnaní s tým, čo som poznala doteraz. Množstvo odtieňov farby pleti, muž v turbane, žena v zlatisto-zelenom sárí s rubínovočervenou bodkou na čele. Keďže som vyrastala v malej a navyše dosť izolovanej komunite v Taliansku, toto všetko mi pripadalo ako film.

Georgia do mňa štuchla lakťom. „Prestaň *zízať*!" zasyčala.

Žena v sárí sa však na mňa usmiala, ja som jej úsmev opätovala a pripadalo mi ako malý zázrak, že dva také vzdialené svety sa na okamih stretli v londýnskom metre. Keď sme vyšli na svetlo, všetko bolo také čudné a nové, že som sa ani nedívala, kam idem.

„Si ako mimozemšťan, ktorý prvýkrát navštívil Zem!" zasmiala sa Georgia. „No tak, nemôžeš byť až taká šokovaná. Som si istá, že aj Miláno alebo Rím pôsobia ako veľkomestá, nie?"

„Ani v jednom z nich som nikdy nebola," zašepkala som a obzrela som sa na mužov s pestrofarebnými vlasmi pripomínajúcimi pichliače, čiernym rúžom a niečím, čo pripomínalo psí obojok.

„Poď, dieťa vychované vlkmi," predniesla Georgia a rozosmiala ma.

Ani som sa nenazdala, boli sme pri galérii.

Ach, Tate. Ako to opísať slovami?

Bolo to presne také, ako som dúfala. Steny pokrývali farby, pohyb a príbehy zachytené v maľbách. Preraffaelisti ma uchvátili a zúfalo som túžila dostať sa bližšie k obrazom, aby som mohla vidieť každý ťah štetcom, zúfalo som túžila dotknúť sa ich a ovoňať farbu – hoci som, pravdaže, stála v úctivej vzdialenosti a snažila sa to všetko vstrebať.

Zdalo sa, že sa mi mihajú pred očami, že ožívajú rovnako ako ruže na stenách našich izieb v Casalte. Vlasy sa leskli, kvety kvitli, voda šumela, mraky na namaľovanej oblohe sa hýbali pod vplyvom neviditeľného vetra. Aj taký bol môj dar.

Pred *Oféliou* som stála večnosť, pohľadom skúmajúc jemné okraje jej plávajúcich šiat, kvety na hladine vody, tajomný pokoj jej tváre. Obraz bol krásny, zvláštny a smutný a ja som nedokázala odtrhnúť zrak od sčerenej vody. Kvety sa ponárali a vynárali a jej vlasy sa vlnili ako morské riasy.

„Zapadla by si rovno do jedného z týchto obrazov," poznamenala ticho Georgia a naklonila ku mne hlavu.

„Tragicky by som sa utopila?" zasmiala som sa.

„Radšej nie. Máš však rovnako zasnený, neprítomný pohľad. Typická viktoriánska hrdinka. Potrebuješ zamatové šaty a tajomný denník, ktorý budeš dramaticky stískať v rukách."

„Ten možno aj mám," prehodila som.

„Čo si povedala?"

Neodpovedala som, nemohla som. Nemala som potuchy, prečo som to vôbec povedala. Občas sa mi vynárali podobné útržky, ako keď sa odhrnie závoj, a ja som videla úlomky budúcnosti alebo neznámej minulosti.